

15.5.2023

Pitkämaan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn ennakkoneuvottelu (YVAL 8§)

Aika	Tiistai 18.4.2023 klo 12.00–14.00	
Paikka	Teams	
Paikalla	Leena Ruokanen	Lapin ELY-keskus, yksikön päällikkö
	Heli Lehvola	Lapin ELY-keskus, ylitarkastaja
	Anne Lindholm	Lapin ELY-keskus, hydrogeologi
	Anna-Leena Pitsinki	Lapin ELY-keskus, ylitarkastaja
	Venla Liljeström	Lapin ELY-keskus, tuulivoima-asiantuntija
	Anna Kurkela	Lapin ELY-keskus, vesitalousasiantuntija
	Tarmo Oikarinen	Lapin ELY-keskus, ympäristövastaava
	Mika Simoska	Tervolan kunta, kunnanjohtaja
	Janne Pekkarinen	Tervolan kunta, tekninen johtaja
	Hannele Matinlassi	Keminmaan kunta, kunnanjohtaja
	Jussi Korpi	Keminmaan kunta, tekninen johtaja
	Tuula Elittä	Keminmaan kunta, kunnanhallituksen jäsen
	Soili Rautio	Keminmaan kunta, kunnanhallituksen jäsen
	Heli Trög	Keminmaan kunta, kunnanhallituksen jäsen
	Juha Piisilä	Lapin liitto, maakuntainsinööri
	Teija Ylimartimo	Tornionlaakson museo, rakennustutkija
	Anne Mari Tranberg	Tornionlaakson museo, arkeologi
	Liinu Törvi	Metsähallitus, maankäytön erityisasiantuntija
	Marja Anttonen	Paliskuntain yhdistys, porotalousneuvoja
	Olli Kiviniemi	Myrsky Energia Oy, hankekehityspäällikkö
	Sanna Matkaselkä	Sitowise Oy, projektipäällikkö, kaavanlaatija
	Timo Huhtinen	Sitowise Oy, YVAn vastuuhenkilö
	Juha Kiiski	Sitowise Oy, luontoasiantuntija

Tiedoksi Neuvotteluun kutsutut

1 Neuvottelun avaus, asialistan hyväksyminen ja kokouskäytännöt

Neuvottelu avattiin klo 12:00. Päätettiin, että neuvottelun puheenjohtajana toimii Leena Ruokanen Lapin ELY-keskukselta, joka on yhteysviranomaisena tässä hankkeessa ja kokouksen sihteerinä Sanna Matkaselkä Sitowise Oy:stä, joka on YVA-konsultti tässä hankkeessa. Muistion varmentajiksi valittiin Venla Liljeström ja Mika Simoska. Kokouksen osallistujat esittäytyivät.

Asialistan kohdat 1 ja 2 käsiteltiin kohdassa 1. ja täydennettiin kohdan asiaksi: kokouksen avaus, asialistan hyväksyminen ja kokouskäytännöt. Lisäksi täsmennettiin asialistaa kohdan 3. osalta. YVA-menettelyn esittelyn sijaan kohdassa 3. käsiteltiin alueen nykytila, selvitykset ja vaikutustenarviointi. Menettelyiden yhteensovittaminen käsiteltiin erikseen kohdassa 4.

2 Hankkeen esittely (hankkeesta vastaava, Myrsky Energia Oy)

Olli Kiviniemi Myrsky Energia Oy:stä kertoi yrityksen taustoista ja Pitkämaan tuulivoimahankkeen lähtökohdista. Pitkämaan tuulivoimahanke sijoittuu Tervolan Pitkämaan alueelle, noin 15,5 km päähän Tervolan kuntakeskuksesta. Hankealue on pinta-alaltaan noin 1 200 hehtaaria ja alueelle suunnitellaan maksimissaan 11 tuulivoimalaa (noin 80 MW).

Esittelyn jälkeen keskusteltiin voimaloiden korkeudesta, voimajohtojen jännitteestä ja voimajohtovaihtoehtojen pituudesta. Lisäksi kysyttiin voimaloiden aiheuttamasta melusta ja

15.5.2023

melun mallintamisesta, kun kyseessä on 300 m korkeat voimalat, joita ei ole vielä toteutettu missään. Esittelyn yhteydessä painotettiin, että hankkeen kuvaukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota ja kuvattava hanke selkeästi YVA-menettelyssä.

3 Alueen nykytila, selvitykset ja vaikutustenarviointi (Sitowise Oy)

YVA- ja kaavakonsulttina toimiva Timo Huhtinen Sitowise Oy:stä esitteli hankkeen lähtökoh-
tia, alueen nykytilaa, laadittavia selvityksiä sekä vaikutustenarviointia.

Keskustelussa nousi esiin sähkönsiirron linjausvaihtoehdot. Keminmaan kunta esitti huolensa maanomistajille aiheutuvien haittojen osalta. Esityksessä esitetty VEA linjaus kulkee osin Keminmaan kunnan puolella johtuen Tervolan puolella olevan Natura-alueen ja perustettavan luonnonsuojelualueen vuoksi. Tervolan kunta toi puheenvuorossa esiin, että lähtökohtana suunnittelulle on olemassa olevien linjojen ja johtokäytävien hyödyntäminen.

4 Menettelyiden yhteensovittaminen

Timo Huhtinen esitteli kaava- ja YVA-menettelyiden aikataulua ja menettelyiden yhteensovit-
tamista. YVA-menettely ja kaavoitusprosessi etenevät erillismenettelynä, mutta tietyt vai-
heet sovitetaan samoihin ajankohtiin, jolloin mm. YVA-selostuksen ja kaavaluonnoksen yleis-
ötilaisuus voidaan järjestää yhtenä tilaisuutena. YVA-menettelyn yhteydessä tehdään lisäksi
Natura-arviointi YVA-selostusvaiheessa.

Keskustelussa nousi esiin PHL 53 § mukaisen neuvottelun järjestäminen yhdessä Vitsakan-
kaan hankkeen neuvottelun kanssa. Paliskuntain yhdistys piti neuvotteluiden yhdistämistä
mahdollisena, koska kyseessä on sama paliskunta. Sähkönsiirto ulottuu Narkauksen paliskun-
nan lisäksi myös Isosydänmaan paliskunnan alueelle, joten molemmat paliskunnat on kutsut-
tava neuvotteluun.

Keskustelussa pyydettiin kiinnittämään huomiota asiakirjoissa esitettäviin termeihin ja käsit-
teisiin sekä kaavan että YVAN osalta.

Keminmaan kunta toi esiin, että YVA-menettelyn yhteydessä tulee tutkia sähkönsiirron osalta
myös muita vaihtoehtoja, jotta haitat Keminmaan kunnan alueiden osalta jäisivät mahdolli-
simman pieneksi.

5 Tervolan kunnan puheenvuoro

Mika Simoska kertoi Tervolan kunnan puheenvuorossa Tervolan kunnanvaltuuston hyväksy-
mästä tuulivoimastrategiasta, joka tulee ottaa huomioon tuulivoimakaavoja laadittaessa Ter-
volan kunnan alueelle. Tärkeää on myös kiinnittää huomiota siihen, että eri hankkeet tekevät
yhteistyötä ja hyödyntävät olemassa olevia johtokäytäviä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä
eri hankkeiden yhteisvaikutustenarviointiin ja esimerkiksi mallinnoissa olisi tärkeä ottaa
mukaan myös alueen läheisyyteen sijoittuvat tuulivoima-alueet. Lisäyksenä ennakoneuvot-
telun esityksessä esitettiin lähelle sijoittuviin tuulivoimahankkeisiin: Tervolan kunnanval-
tuusto on päättänyt käynnistää Kolopetäjän tuulivoimahankkeen kaavanlaadinnan. Lisäksi
Simoska kehotti osoittamaan kartoissa Suhangon kaivosalueen sekä tähän liittyvän purkupu-
ten.

6 Viranomaisen puheenvuorot

Juha Piisilä, Lapin liitto:

- Alueella on voimassa Länsi-Lapin maakuntakaava
- Alueella ei ole maakuntatasoisia suunnitelmia vireillä

15.5.2023

- Vuonna 2022 valmistuneessa tuulivoimaselvityksessä ei ole suunnitteilla olevia hankkeita mukana. Selvityksen jatkohanke on käynnistymässä. Hankkeessa tullaan mahdollisesti huomioimaan myös käynnissä olevat tuulivoimahankkeet sekä yhteisvaikutukset. Jatko-hanke käynnistyy ensi kesän aikana ja valmistuu tavoitteellisesti vuoden 2024 loppuun mennessä.
- Maakunnan suunnittelun kannalta yhteisvaikutusten huomioiminen on tärkeää.
- Esityksen kartoilla esitetyissä sähkönsiirron linjausvaihtoehdoissa oli ristiriitoja nimeämi-sen osalta.

Anne Mari Tranberg, Tornionlaakson museo:

- Arkeologisten inventointien raportoinnin valmistuttua museo voi ottaa kantaa arkeolo-gisten inventointien riittävyteen

Teija Ylimartimo, Tornionlaakson museo:

- Museo on antanut lausunnon YVA-tarveharkinnan yhteydessä vuonna 2021, lausuntoon ei tässä vaiheessa ole lisättävää.
- Hankealueen rajalle sijoittuva asuinkiinteistö tulee tutkia ja kuvata selvityksessä millainen kiinteistö on kyseessä.
- Maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön näkökulmasta on tärkeää maisemavaikutus-ten arviointi ja yhteisvaikutusten arviointi erityisesti maiseman osalta.

Hannele Matinlassi, Keminmaan kunta:

- Voimalinjojen vaihtoehtoisten reittien miettiminen on tärkeää
- Voimalinjojen osalta tulee tehdä riittävät selvitykset ja vaikutusten arviointi
- Keminmaan kunta esittää, että voimalinjoja tulisi Keminmaan kunnan puolelle mahdolli-simman vähän
- Karttoihin tulee kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta kartat ovat selkeitä, jotta asioihin voidaan antaa lausunto saapuneen aineiston perusteella

Tuula Elittä, Keminmaan kunta:

- Alueelle on tulossa paljon tuulivoimaa, jonka vuoksi alueen luonne muuttuu

Liinu Törvi, Metsähallitus:

- Hankealue ei sijaitse yli 3 km:n etäisyydellä vaan rajautuu Suuripään Natura-alueeseen. Joutsijärvi kuuluu Suuripään Natura-alueeseen.
- Hankealueen rajautuessa Natura-alueeseen, tulee Metsähallituksen näkemyksen mukai-sesti vaikutukset arvioida Natura-arviointina (ei tarvearviona). On hyvä, että arviointi teh-dään YVA-menettelyn yhteydessä.
- Natura-arvioinnissa tulee huomioida koko hankkeen vaikutukset (ml. voimajohto) sekä erityisesti yhteisvaikutukset Vitsakankaan tuulivoimahankkeen kanssa
- Yhteisvaikutusten arviointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota ja arviointi tulee tehdä lajitason tarkasteluin
- YVA-ohjelmassa tulisi kuvata mm. Natura-arviointia varten laadittavia selvityksiä, jotta voidaan ottaa kantaa niiden riittävyteen
- Esityksessä todettiin, että hankealueella tai sähkönsiirtoreittien alueella ei ole tärkeitä lintualueita, vaikka Suuripää-Joutsijärvi ja Kuivasjärvi ovat FINIBA-alueita ja Kalhuaapa, Pikkulamminaapa ja Kieriaapa kuuluu maakunnallisesti arvokkaisiin lintualueisiin (MAALI-alue).

15.5.2023

- Soidensuojelun täydennysohjelmaan kuuluva Kalhuaapa tullaan perustamaan muuksi luonnonsuojelualueeksi Länsi-Lapin luonnonsuojelualueita koskevan säädösvalmistelun yhteydessä.
- Uhanalaisen petolinnun osalta kartasta puuttui vuoden 2022 osalta sekä pesä- että reviiritietoja
- Kun hankealueen sijoittamisessa ei ole noudatettu Lapin liiton tuulivoimaselvityksessä käytettyä 2 km:n suojavyöhykettä lintudirektiivin nojalla suojeltuun Natura-alueeseen, Metsähallitus kehottaa etsimään jo ennen YVA-selostusvaihetta hankevaihtoehtoa, jolla vaikutuksia linnustoon voisi vähentää

Heli Lehvola, Lapin ELY-keskus:

- Selvityksiin käytettävä aika vaikuttaa pääosin riittävältä
- Metsäkanalintujen osalta on hyvä pohtia voiko vaikutuksia kohdistua muihinkin lajeihin kuin vain metsoon
- Muuttolinnuston selvityksessä on hyvä huomioida, että Kivalojen kautta kulkeva muuttoreitti on riittävällä tavalla otettu huomioon selvityksissä ja vaikutusten arvioinnissa
- Suuripään alueelta tulee tehdä Natura-arviointi ja tarvittavat lisäselvitykset linnuston osalta
- Natura-arvioinnin tulee perustua ajantasaisiin tietoihin ja huomioida arvioinnissa myös sähkönsiirron vaikutus Natura-alueeseen
- Petolintujen osalta puuttuvat kohteet tulee lisätä kartalle
- Yhteisvaikutukset tulee huomioida erityisesti linnuston osalta

Anna Kurkela, Lapin ELY-keskus:

- Vaikutukset vesitalouteen ovat arvion mukaan vähäisiä ja kohdistuvat rakentamisen aikaisiin vaikutuksiin
- Vesitalouden osalta myös sähkönsiirto tulee huomioida vaikutusten arvioinnissa
- Jos rakennetaan uutta tiestöä ja tarvitsee ylittää ojia, on tehtävä riittävän suuret rummut tai silta, jotta vesistöön ei tule muutoksia

Anne Lindholm, Lapin ELY-keskus:

- Hankealueelle ei sijoitu pohjavesialueita, mutta vesilain nojalla suojellut kohteet on selvitettävä kaikkialta, missä rakentamista
- Alueen läheisyyteen sijoittuvat Palokivalon alueet tulee huomioida erityisesti maisema-vaikutusten arvioinnin yhteydessä
- Happamat sulfaattimaat tulee huomioida, selvittää ja tehdä toimintamallit myös sähkönsiirron osalta.
- Rakentamiseen tarvittavat maa-ainekset ja niiden saatavuus tulee selvittää

Tarmo Oikarinen, Lapin ELY-keskus:

- Liikenteellisiin asioihin ei voida vielä tässä vaiheessa ottaa kantaa
- Vuodenajat tulee huomioida alueelle tulevien maa-ainesten ja muun liikenteen osalta
- Rakentamisen aikainen liikenne tulee huomioida ja suunnitella mm. se mitä reittiä liikenne alueelle tulee.

Anna Pitsinki, Lapin ELY-keskus:

- Vaikutukset tulee arvioida koko elinkaaren ajalta
- Puolustusvoimilta on pyydettävä tarvittavat lausunnot

15.5.2023

Venla Liljeström, Lapin ELY-keskus:

- Oikeiden termien käyttöön esityksissä ja asiakirjoissa tulee kiinnittää huomiota
- YVA:ssa tulisi tehdä myös ilmastovaikutusten arviointi
- Elinkeinovaikutusten arvioinnin sijaan voisi käyttää termiä elinolojen vaikutusten arviointi
- Maisemavaikutusten arvioinnissa maiseman laadun, luonteen ja rakenteen muutos tulee arvioida sekä ottaa huomioon pimeämaisema
- Asukaskysely tehtävä tarpeeksi laajalla alueella

Marja Anttonen, Paliskuntain yhdistys:

- Alue sijoittuu Narkauksen paliskunnan alueelle, mutta sähkönsiirron vaihtoehto B sijoittuu myös osin Isosydänmaan paliskunnan alueelle
- Molempien paliskuntien alueella on useita tuulivoimahankkeita vireillä. Isosydänmaan paliskunnassa on myös useita toteutuneita tuulivoimatuotantoalueita.
- Arvioinnissa tulee toteuttaa poronhoitoon kohdistuvien yhteisvaikutusten arviointi olemassa olevien ja suunniteltujen tuulivoima- ja voimajohtohankkeiden kanssa. Esimerkiksi Hevosselkä ja Vitsakangas Narkauksen alueella.
- Poronhoitajat ovat alueella oikeuden omistajia, poronhoidon laiduntamisoikeus maanomistuksesta huolimatta. Poronhoidolle aiheutuu suoria ja epäsuoria laidunmenetyksiä, häiriötä ja mahdollisesti myös vahinkoja, jotka kaikki vaikuttavat edelleen poronhoidon kannattavuuteen.
- Alueen sijoittuessa lähelle poronhoitoalueen rajaa, saattaa paliskunnille kertyä ylimääräisiä kustannuksia porojen liikkua pois poronhoitoalueelta
- Alueen nykytilan kuvaus ja poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten arviointi tulee toteuttaa yhteistyössä alueen paliskuntien kanssa. Arvioinnissa tulee etsiä keinoja poronhoidolle kohdistuvien haittojen estämiseen, lieventämiseen ja kompensointiin.
- Alueella toimivat paliskunnat ja poronhoitajat ovat parhaita asiantuntijoita: vaikutusten arviointi tehtävä sekä haittojen ehkäisy- ja lieventämiskeinoja etsittävä yhteistyössä heidän kanssaan.
- PHL 53 § mukaiset neuvottelut tulee aikatauluttaa ja merkitä YVA-ohjelmaan ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Leena Ruokanen, Lapin ELY-keskus:

- Hankkeen määrittely ja kuvaus tärkeää YVA-menettelyn alusta asti.
- Koska hanke ei sijaitse maakuntakaavan tuulivoima-alueella, on tehtävä seudulliset selvitykset
- Hankkeen esityksissä ja asiakirjoissa tulee kiinnittää huomiota oikeiden termien käyttöön
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulee huomioida ja kuvata YVA-ohjelmaan millä tavoin Pitkämaan tuulivoimahanke tukee valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden saavuttamista
- Ennakkoneuvotteluita on mahdollista ja suotavaa järjestää myöhemmissäkin YVA-menettelyn vaiheissa

7 Muut asiat

Mika Simoska toi esiin sähkönsiirtoreittien käyttömahdollisuuksia myös muutoin kuin tuulivoimahankkeiden osalta. Sähkönsiirtoreittejä on mahdollista hyödyntää mm. moottorikelkkareitistön osalta.

8 Neuvottelun päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:00.

15.5.2023

Muistion laatija,
Sanna Matkaselkä

Muistion varmentaja,
Venla Liljeström

Muistion varmentaja,
Mika Simoska

(Allekirjoitettu sähköisesti)

The following documents were signed Tuesday, May 30, 2023

20230418_VON01_MU_YVAn
ennakkoneuvottelu.pdf
(197655 byte)
SHA-512: f14fa713cd9614feec9ab571659e3b65f759d
266f9ca897976af11be0dab61143fb7522e706dc00d0ee
a245d2b5e9a17d6a8fb76d30cbca1b7c34044e40973f1

Signatures

5/15/2023 12:20:49 PM (CET)

Sanna Matkaselkä, Sitowise Oy

sanna.matkaselka@sitowise.com
Signed with electronic ID (Finnish Trust Network)

5/16/2023 9:40:03 AM (CET)

Venla Liljeström, Lapin ELY-keskus

venla.liljestrom@ely-keskus.fi
Signed with electronic ID (Finnish Trust Network)

5/30/2023 3:26:53 PM (CET)

Simoska Mika Antero, Tervolan kunta

mika.simoska@tervola.fi
Signed with electronic ID (Mobiilivarmenne)

Signature is certified by Assently

20230418 VON01 MU YVAn ennakkoneuvottelu

Verify the integrity of this receipt by scanning the QR-code to the left.
You can also do this by visiting <https://app.assently.com/case/verify>
SHA-512:
2255276099a4c461a271566edc6e0dbdf5b7667cec40a0b35444d5120de07c14877347f8427dc41fbeatbd90328039ac9f80819db1bb41bccdb2a3db106ae
87b

About this receipt

This document has been electronically signed using Assently E-Sign in accordance with eIDAS, Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council. An electronic signature shall not be denied legal effect and admissibility as evidence in legal proceedings solely on the grounds that it is in an electronic form or that it does not meet the requirements for qualified electronic signatures. A qualified electronic signature shall have the equivalent legal effect of a handwritten signature. Assently E-Sign is provided by Assently AB, company registration number 556828-8442. Assently AB's Information Security Management System is certified according to ISO/IEC 27001:2013.